

Tájékoztatás a nemzetközi örökbefogadás engedélyezése iránti eljárásról

Az örökbefogadás az örökbefogadó, annak rokonai és az örökbe fogadott gyermek között rokon kapcsolat létesít az örökbefogadott gyermek családban történő nevelkedése érdekében. Örökbe fogadni kiskorú gyermeket lehet.

I. Magyar állampolgárságú gyermek külföldi állampolgár általi örökbefogadása

Nemzetközi örökbefogadásnak minősül, ha az örökbefogadás következtében **a gyermek végleges jelleggel más országba kerül, függetlenül az örökbefogadó állampolgárságától és attól, hogy a gyermek állampolgársága megváltozik-e.**

A gyermek külföldre történő örökbeadása - a rokonok és a szülő házastársa által történő örökbefogadás kivételével - **örökbefogadhatóvá nyilvánított, nevelésbe vett gyermek esetén engedélyezhető, feltéve, hogy a nevelésbe vett, örökbefogadható gyermeket belföldön azért nem fogadták örökbe, mert az örökbefogadása érdekében tett intézkedések nem vezettek eredményre.**

Az örökbefogadásra irányuló kérelmet a külföldön szokásos tartózkodási hellyel rendelkező örökbe fogadni szándékozó személy **a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszterhez nyújtja be.**

Ha az örökbe fogadható gyermek hazai örökbefogadása iránti intézkedések nem vezettek eredményre, és van az egységes örökbefogadási nyilvántartásban olyan külföldön szokásos tartózkodási hellyel rendelkező örökbe fogadni szándékozó személy, aki a gyermekkel várhatóan megfelelő szülő-gyermek kapcsolatot tud kialakítani, a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter az illetékes gyermekvédelmi szakszolgálat véleményének figyelembevételével dönt a személyes kapcsolat felvételének lehetőségéről. Több örökbe fogadni szándékozó személy esetén figyelembe kell venni a nyilvántartásba vétel időpontját is.

Ha az örökbe fogadni szándékozó személy úgy nyilatkozik, hogy a gyermeket örökbe kívánja fogadni és vele a kapcsolatot fel kívánja venni, erről a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter haladéktalanul tájékoztatja az eljárni illetékes kijelölt gyámhivatalt, valamint a gyermekkel való személyes kapcsolat felvételének megszervezése érdekében a gyermekvédelmi szakszolgálatot. A személyes kapcsolatfelvételt követő nyolc napon belül a gyermekvédelmi szakszolgálat döntéshozatal céljából megküldi a kijelölt gyámhivatalnak a gyermekekre vonatkozó igazolásokat, szakvéleményeket, továbbá a legalább egy hónapos gondozásba kihelyezésre vonatkozó javaslatát.

A kijelölt gyámhivatal a gyermekvédelmi szakszolgálatától érkezett iratok és vélemény megérkezését követően tizenöt napon belül

- meghallgatja a jogszabályban meghatározott személyeket (ügyfelek)
- megvizsgálja a nemzetközi örökbefogadás meghatározott feltételeinek fennállását,
- jegyzőkönyvbe foglalja az örökbefogadás engedélyezése iránti kérelmet, valamint az örökbefogadó személyes joga szerinti örökbefogadási joghatásról való tájékoztatást,
- a szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának elősegítése érdekében dönt a gyermeknek az örökbe fogadni szándékozó személyhez gondozásra történő kihelyezéséről.

A kijelölt gyámhivatal megkeresi a gyermekvédelmi szakszolgálatot a kihelyezett gyermek gondozásának, a szülő-gyermek kapcsolat alakulásának, a gyermek családba való beilleszkedésének figyelemmel kísérése céljából. A gyermekvédelmi szakszolgálat a gondozásba történő kihelyezést követő harminc napon belül szakmai véleményét és az örökbefogadásra vonatkozó javaslatát megküldi a kijelölt gyámhivatalnak.

A kijelölt gyámhivatal az eljárás során az előterjesztett kérelem, a becsatolt dokumentumok és szükség esetén a felek meghallgatása alapján húsz napon belül dönt.

A nemzetközi örökbefogadás esetén a szülő az örökbefogadásról nem kap értesítést és az örökbefogadásról hozott határozat ellen jogorvoslattal nem élhet. A vér szerinti szülő és az örökbefogadó szülő egymás természetes személyazonosító adatairól nem kap tájékoztatást.

Eljáró hatóság, kijelölt gyámhatóság:

Vas Vármegyei Kormányhivatal
Hatósági Főosztály
Szociális és Gyámügyi Osztály
9700 Szombathely, Hefele M. u. 3.-5.
Tel: +36 30/70/7052-075
email: szocgyam@vas.gov.hu

Az örökbefogadás engedélyezése iránti eljárás megindítása:

Kizárólag kérelemre induló eljárás, az örökbe fogadni szándékozó személy és a gyermek törvényes képviselőjének személyesen előterjesztett, egyező kérelmére indul. A gyermekvédelmi gyám a kérelmet írásban is előterjesztheti.

A kijelölt gyámhatóság eljárása során nyilatkoztatja az örökbefogadással érintett, ítélőképességének birtokában lévő illetőleg a korlátozottan cselekvőképes gyermeket is.

Ügyfél:

- örökbefogadó szülő/k
- a gyermek törvényes képviselője (gyermekvédelmi gyámja)
- örökbefogadással érintett 14. életévét betöltött kiskorú

Az ügyintézési határidő:

Az ügyintézési határidő 60 nap. A kötelező gondozási idő lejártát követő 21 nap az ügyintézési határidő, amennyiben a kötelező gondozási idő az egy hónapot meghaladja.

Az ügyintézési határidőbe nem számít be:

- az eljárás felfüggesztésének és
- az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama. (Ákr. 50. § (5) bekezdés) Az ügyfél kérelmére az eljárás szünetelésének helye nincs.

Ha az örökbefogadás engedélyezése az apaság, illetve az anyaság előzetes megállapításától függ, a kijelölt gyámhatóság az örökbefogadás engedélyezése iránti eljárást az apaság, illetve az anyaság megállapítása iránt folyamatban lévő per jogerős befejezéséig felfüggeszti.

Az örökbefogadás általános feltételei:

Gyermekeket - a rokonok és a szülő házastársa általi örökbefogadás kivételével- csak házastársak fogadhatnak örökbe. Örökbefogadó az a huszonötödik életévét betöltött, cselekvőképes személy lehet, aki a gyermeknél legalább tizenhat évvel, legfeljebb negyvenöt évvel idősebb, és személyisége, körülményei alapján alkalmas a gyermek örökbefogadására. Három év feletti gyermek örökbefogadása iránti kérelem benyújtása esetén az örökbefogadás a gyermek érdekében abban az esetben is engedélyezhető, ha az örökbe fogadó szülő és a gyermek között legfeljebb ötven év a korkülönbség. Rokoni vagy házastársi örökbefogadás esetén a korkülönbségtől el kell tekinteni. Közös gyermekként történő örökbefogadás esetén az életkornak és korkülönbségnek az egyik örökbefogadó tekintetében kell fennállnia. Ha testvéreket fogadnak örökbe, az idősebb gyermek életkorát kell alapul venni.

Nem fogadhat örökbe az, aki a szülői felügyelet megszüntetését vagy a közügyektől való eltiltást kimondó jogerős bírósági ítélet hatálya alatt áll, és az, akinek gyermekét nevelésbe vették. Kivételesen - törvényben meghatározott, különös méltánylást érdemlő esetben -, az egyedül örökbe fogadni szándékozó személy is örökbe fogadhat.

A vér szerinti szülő szülői felügyeleti joga főszabályként megszűnik az örökbefogadásához való hozzájárulásával. Azonban ha a gyermek hathetes korát megelőzően járul hozzá az örökbefogadáshoz, a szülői felügyeleti joga szünetelni fog és csak akkor szűnik meg, ha a gyermek a hathetes életkort elérte.

Azon esetekben, amikor nincs szükség az örökbefogadáshoz szülői hozzájáruló nyilatkozatra, a gyermek örökbefogadásával megszűnik a szülői felügyeleti jog.

Az eljárást befejező, érdemi döntéssel szembeni jogorvoslat:

Az örökbefogadási határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, az ügyfél azonban a határozat bírósági felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított 30 napon belül jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási cselekmény megvalósulása (döntést hozó hatóság székhelye) szerint illetékes bíróságtól (a Vas Vármegyei Kormányhivatal határozata esetén a Győri Törvényszéktől).

Titkos örökbefogadás esetén a közreműködő szervezet minden esetben a gyermekvédelmi szakszolgálat. Vas vármegyében:

Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Területi
Gyermekvédelmi Szakszolgálat Vas Vármegye
9700 Szombathely, Vörösmarty M. u.
11.
Tel: 94/514-590

Az örökbefogadás csak azt követően engedélyezhető, hogy **az örökbe fogadni szándékozó személy a gyermeket legalább egy hónapig a saját háztartásában gondozta.** Ez tényleges együttélés módot nyújt valamennyi érdekeltnek arra, hogy megbizonyosodjanak: működőképes szülő-gyermek kapcsolat alakulhat ki. **A kijelölt gyámhatóság ezért az örökbefogadás iránti kérelem előterjesztését követően először a gyermek gondozásba kihelyezésének feltételeit vizsgálja.**

A gyámhatóság a kötelező **gondozási idő letelte után dönt az örökbefogadás engedélyezéséről. E körben nyilatkoztatja az örökbe fogadni szándékozó személyt az örökbefogadási szándéka fenntartásáról,** továbbá ismerteti az eljárás során beszerzett bizonyítékokat. Ekkor nyilatkozik az örökbe fogadni szándékozó személy a gyermek nevééről, származási helyéről és lakóhelyéről is.

A feltételek fennállása esetén a kijelölt gyámhivatal határozatban dönt az örökbefogadás engedélyezéséről. Az örökbefogadó szülő az örökbefogadás következtében a gyermek vér szerinti szülőjeként kerül anyakönyvezésre.

II. Külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadására vonatkozó rendelkezések

A kijelölt gyámhivatal a külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadására irányuló kérelem elbírálása előtt - feltéve, hogy az örökbe fogadni kívánt gyermek szokásos tartózkodási helye nem a Hágai Örökbefogadási Egyezményben részes államok valamelyikében van - a gyermek személyes jogának figyelembevételével

- megvizsgálja az örökbefogadás feltételeit,
- beszerzi a gyermek állampolgársága szerinti ország illetékes hatóságának (bíróságának) az örökbefogadásra vonatkozó jóváhagyását,
- megkeresi a gyermekvédelmi szakszolgálatot szakmai véleményének elkészítése érdekében.

A külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadási ügyében egyebekben a magyar állampolgár gyermek örökbefogadására vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

Ha a magyar állampolgárságú örökbefogadó külföldi állampolgárságú gyermeket fogadott örökbe külföldön, az örökbefogadó vagy az örökbefogadott kérheti a kijelölt gyámhivaltól a külföldi hatóság örökbefogadást engedélyező határozatának jóváhagyását. A kérelmet a korlátozottan cselekvőképes kiskorú örökbefogadott önállóan is előterjesztheti.

A jóváhagyás iránti kérelemhez az örökbefogadást engedélyező külföldi határozatot és a gyermek születését igazoló okmányt felülhitelesítéssel és hiteles magyar fordítással ellátva kell csatolni. A kijelölt gyámhivatal az eljárás során az előterjesztett kérelem, a becsatolt dokumentumok és szükség esetén a felek meghallgatása alapján húsz napon belül dönt.

A kijelölt gyámhivatal akkor hagyja jóvá az örökbefogadást engedélyező külföldi határozatot, ha az örökbefogadás nem tartozik a Hágai Örökbefogadási Egyezmény hatálya alá, a jóváhagyás kérelmezésekor az örökbefogadott kiskorú és az örökbefogadás a magyar jogban meghatározott feltételeknek is megfelel.

Ha a magyar állampolgárságú örökbe fogadni szándékozó személy a Hágai Örökbefogadási Egyezmény alapján, annak valamely részes államában szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermeket kíván örökbe fogadni, örökbefogadás iránti kérelmét a gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszternek mint a Magyarország vonatkozásában a Hágai Örökbefogadási Egyezmény alapján kijelölt Központi Hatóságnak nyújtja be.